Нурали Расулов

ГІУМУРДИН ХИЯЛАР

стихи

Нурали Расулов

Мысли о жизни

стихи

Расулов Нурали Расулович родился в 1945 году 15 июня в семье колхозника в селении Бедюк Агульского района.

В 1953 году пошел в Бедюкскую начальную школу, в 1959 году – в Ричинскую семилетнюю школу, где окончил 7 классов.

В 1962 году пошел в восьмой класс Тпигской средней школы. В 1964 году, после окончания девяти классов, поступил в Махачкалинский сельхозтехникум, который окончил в 1968 году, получив профессию ветеринарного фельдшера.

В 1969 году начал свою трудовую деятельность в Прикаспийском научно-исследовательском ветеринарном институте в должности старшего лаборанта. В 1976 году

поступил в Дагестанский сельскохозяйственный институт, который окончил в 1982 году, получив профессию зооинженера.

В 1976 году был назначен начальником махачкалинского ветеринарно-санитарного отряда и одновременно являлся директором малого предприятия «Наука» при Прикаспийском ЗНИВИ.

С 1998 года работает в Министерстве сельского хозяйства РД на должности начальника отдела животноводства. С 1996 года является ветераном труда, имеет правительственные награды как правительства РД, так и правительства РФ. С 2003 года является «Заслуженный работник сельского хозяйства РД». В 2006 году был награжден Почетной грамотой Министерства сельского хозяйства РФ.

Знаю Нурали Расулова со школьной скамьи. Мы учились с ним в одно время в Тпигской средней школе. Оба приехали в райцентр из отдаленных сел. Я из села Буршаг, самого высокогорного и отдаленного села в долине Кушан-дере, а Нурали – из далекого Бедюка, что на границе Агульского и Курахского районов, за вершиной горы близ овеянного легендами знаменитого села Рича. Мы учились в разных классах (он был старше), жили в интернате при школе районного центра.

Наши судьбы сложились по-разному. Я стал филологом, он сельхозработником. Его знают как

образцового работника, который болеет душой за родной коллектив. У аграриев республики он пользуется большим авторитетом и известностью.

Многие годы знаю его как отзывчивого, искреннего и доброго человека. Не знаю людей, которые о нем отзывались бы плохо. Он обладает прекрасным музыкальным слухом, играет на чунгуре. При случае и хорошем настроении может и неплохо спеть.

Через много лет узнал, что он пишет стихи. Неплохие, кстати. Поэзия его идет от сердца. И имеет народные корни. Главные темы его песен – родной край, раздумья о жизни и, конечно же, тема любви. Как знаток и любитель поэзии он нередко обращается к лирике соседних братских народов. Особенно часто – к лезгинской поэзии. Он перевел на агульский язык произведения Етима Эмина, Сулеймана Стальского…

Из родного его села Бедюк вышло немало талантливых поэтов и певцов. Все знают, что это очень музыкальные и творческие люди.

Широко за пределами республики знают творчество самобытного и одаренного поэта Фатхулы Джамалова (Джамаль). Многое сделано для развития агульской литературы, языка и культуры талантливым поэтом Гаджи Алкасовым. Большой популярностью среди агульцев пользуется песенное творчество Пирдама Агасиева. Давно и основательно вошел в агульскую поэзию Габибуллах

Омаров. В последние годы набирает популярность талантливая поэтесса и исполнительница песен Гури Рахманова. Из этого села вышло немало еще творчески одаренных сочинителей, певцов, музыкантов, просто талантливых людей. И среди них свое самобытное и значимое место занимает лирика Нурали Расулова. С годами интерес к поэзии не ослабевает, а получает новые грани и особую тональность. Нурали Расулович Расулов теперь больше пишет стихи с философскими раздумьями о жизни, судьбе, родине, людях.

Пожелаем ему долгой творческой жизни и новых стихов.

Ш.А. Мазанаев

доктор филологических наук, профессор

Зун уху х1ур

Якьу багв лурцуна сувар,
Сад сав фат1у бац1и хулар,
Гъушуна хьучи нагагь хабар,
Ти х1урин тур э Б1адухъяр.

Рамагарилди ая малар,
Баварихъди рухай ккелар.
Дифари фацуна к1илар,
Сувар хъая чвехъ, б1адухъяр.

Гьава суван ругъу булах
Са-кь1у хуп1 хьед ухас кканди.
Тукарилди дуьхьуь авлах
Ц1иял хъай руцас кканди.

Ул ярх1у мукь агвай гъазе,
Ахъуна хъухъе тук музе,
Х1уппарин убадар лезе,
Девлетар къа чвехъ, б1адухъяр.

Кьуьрч1е гъабгъарин макан
Хумбар лухъа суван майдан
Кьимат иц1ас гьар са ваг1дан
Агьлияр хъа чвехъ, б1адухъяр.

ГIул хьуф вари бIая кардил,
Лихьуна кьуьй дуьргец гIунил.
Касра хъадагвай гимил
Зегьметкешар э бIадухъяр.

Ягъ гIуш дагъай дивай зегьмет,
Садсайс акьай хIакь на хIурмет,
ИркIура ай акьас девлет,
ХIаракат ке чвек, бIадухъяр.

Зун ухунде дадан ватан,
ФидахIан э вун зус масан
МIартте гьава- жандис дарман
Булахар хъа чвехъ, бIадухъяр.

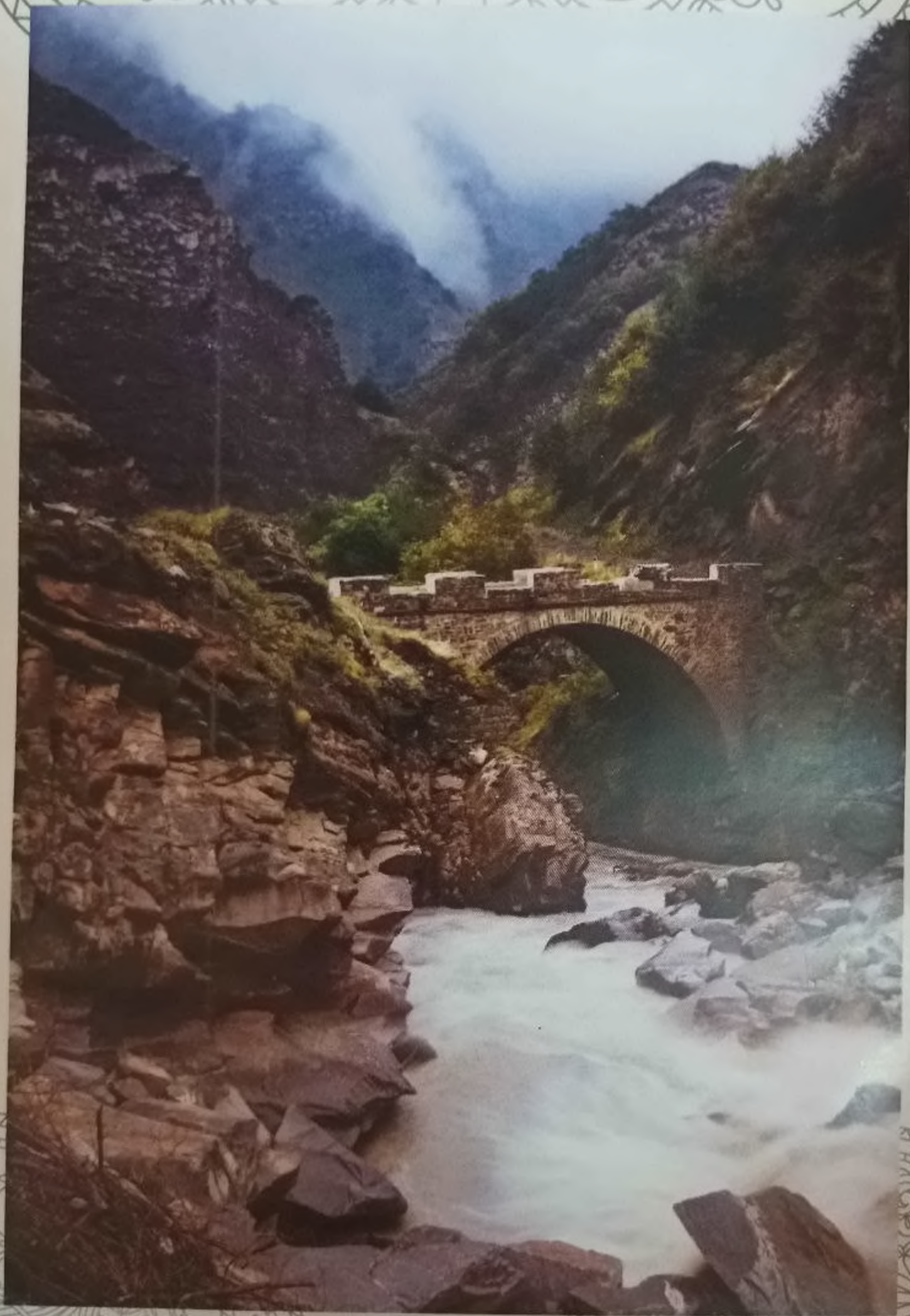

Читин ватан

Адихъас ч1икьуьна б1ай диф,
Хъадагвай вас х1аф на бицI иф.
Иркlура архьуна х1айиф
Гьахъишас кканб1ай х1уриас.

Диф икуна угъай ягъди
Бедрайс суман лат1ай сагьди.
Хумбар ай хулагъулди
Зегьметтикк б1ай чун, б1адухъяр.

Ппара акьас чарава мал,
Ац1ас акьас демег на сал.
Сайкра кидай къал на-макъал
Маслиг1ат фа чвев, б1адухъяр.

Хъумшин, хъумшил алди а ул,
Сад-сайс акьас ккандий мукьул.
Садра дахьас ч1ире ряхъхъуьл,
Вардишди э чун, б1адухъяр.

Луркьугуна баркаван г1ул,
Некк, нис, ч1ам ба1я вахь булл.
Мублах1 б1алди ац1айда ул
Сарфун суй хъа чвехъ, б1адухъяр.

Сарфун суй

Сарфун суван куче авлах,
Фи хьучира бутмиш б1айде.
Къарабах1дин ругъу булах,
Г1ул хьугуна аттархьайде.

Урах1анан хьед къара-бах1
Кьурахчайдис кьуват иц1а.
Сарфун суван м1артте гьава,
Жегьиларис кьуват иц1а.

Сарфунарин якьу багу
Алурцуна Пирар Шайхар.
Хараб хьуна лашуна а
Жагьут1арин баба шагьар.

Гьава сува ае кехун
Уц1ай лаб1ай рухар хьуни
Ул адаркай вун фачдархьай
Зе ширин жан бизар хьуни.

Аба ае к1аре улер
Къурихьейрис ппара ухшар
Гьар багайми г1уьль ит1уна,
Булахилди б1ая рушар.

Гьава суван гьазе макан
Вань хьухъе гукар аме гьан?
БицIи хIурин батIар рушав
Авалан фурсар фамегьан?

Фи гьава э сарфун сувар
КIилар дифари фацу.
Фи гъази э суван майдан
Музе тукари фацу.

ГIуш хьугуна зиллат мучIе
Хъагвайда вас ряхъ на куьче
Улер акьай кума гIучIе
Килайхъ бIая чун, инсанар.

Г ьава суван музе чамра
Хъархьай хIурихъ ара-ара
Икуна диф, угъай ппара
Иркlв ра сафил бIай ватани.

Г1айша

Завус лархьу х1ад э вун.
Суван къабкъа г1уд э вун.
Хизанин мурад э вун,
Ппара ккане Г1айша.

Хъюхъе рагъун тук э вун.
Укунин ц1антук э вун
Суван улусум э вун,
Варийс масан Г1айша.

Х1ададан билбил э вун.
Х1абаванна рагъ э вун.
Хула г1ик1у чирагъ э вун,
Ппара ширин Г1айша.

Кь1у ягъа вун дагучи,
Ул хъархьая вахъ варин.
Дуяин лег1матарикес
Вварийлас э вун ширин.

Ппара ширин э бе ттур,
Улер бат1ар Г1айша.
Дадахъай э вун къудур,
Ирк1вуран хъис Г1айша.

Агвас ккани гьаммиша.
Хула рагъун нур э вун.

Г1амал бат1ар Г1айша,
Баван биц1и г1ур э вун.

Ппара ширин э бе мез,
Ч1алар бат1ар Г1айша.
Ун хьугуна ли бе сес,
Иркlв шад вея, Г1айша.

Сагъ хьурай вун даиман!
Ц1ур дархlурай бе кlилис
Дахьурай вун перишан!
Негъв даирай бе улис!

Гьава сувар

Гьава суван дарин авлах
Тук ахъуна дуьхьуьна а.
Хитти суван ругъу булах
Луфарин макан хьуна а.

Жегьил г1умур уч э са багъ,
Гъазе хьуна тук ахъунде.
Иркlвра шатти, жанна ий сагъ,
Ахас хьучи кканехилди.

Гьава сувар дуьзен дуьхьер,
Дуьхьуьна а тук ахъуна.
Са руш ая зус хье х1ури,
Кьарар ада ти дагуна.

К1илил але ире ягълукъ,
Къирагъис тич г1удар алеф.
Фи ийчи уп ли бе къуллугъ,
Бегьем акьас, я иркlв алеф.

Ягъра г1ушра вун бадала,
Фикирди ке зун дат1уна.
Гаф инайчи ваш б1ай пуна,
Шад хьасий зун иркlв ац1уна.

Х1ачин дара тук ахъуни,
Тук ахъуни п1ажар кидай,
Жегьил г1умур фишти ахай,
Я ирк1в алеф, ли вун хъудай.

Хьеш кь1уйра гьел хил-хили ай.
Г1умур ахас шав хьеш к1или,
Г1умурдин илдеш вун хьурай,
Ч1ир дакьуна сад сайс хъуьси.

Кьяс хьир

Г1улин тукар ат1агуна,
Хили архьу тикан э вун.
Х1ур ац1унде рушарикес,
За алчархьуф илан э вун.

Адахи вас я нач намус,
Фикир акье-мева даллу,
Гъавурди архьаси вун мус,
Зун даахи вас хьу къаллу.

Я нач ада вас я г1айиб,
Ч1ири гъургъай гъаммиша сиб,
Майица ваш зус хажалат,
Зун даа вас есир, касиб.

Фидах1ан дивай ваш жанг,
Даахи хьин къ1уд-къ1уь къаллу,
Мус дегиш б1ай бе къуьсин ранг,
Фас даа вун зус вафалу.

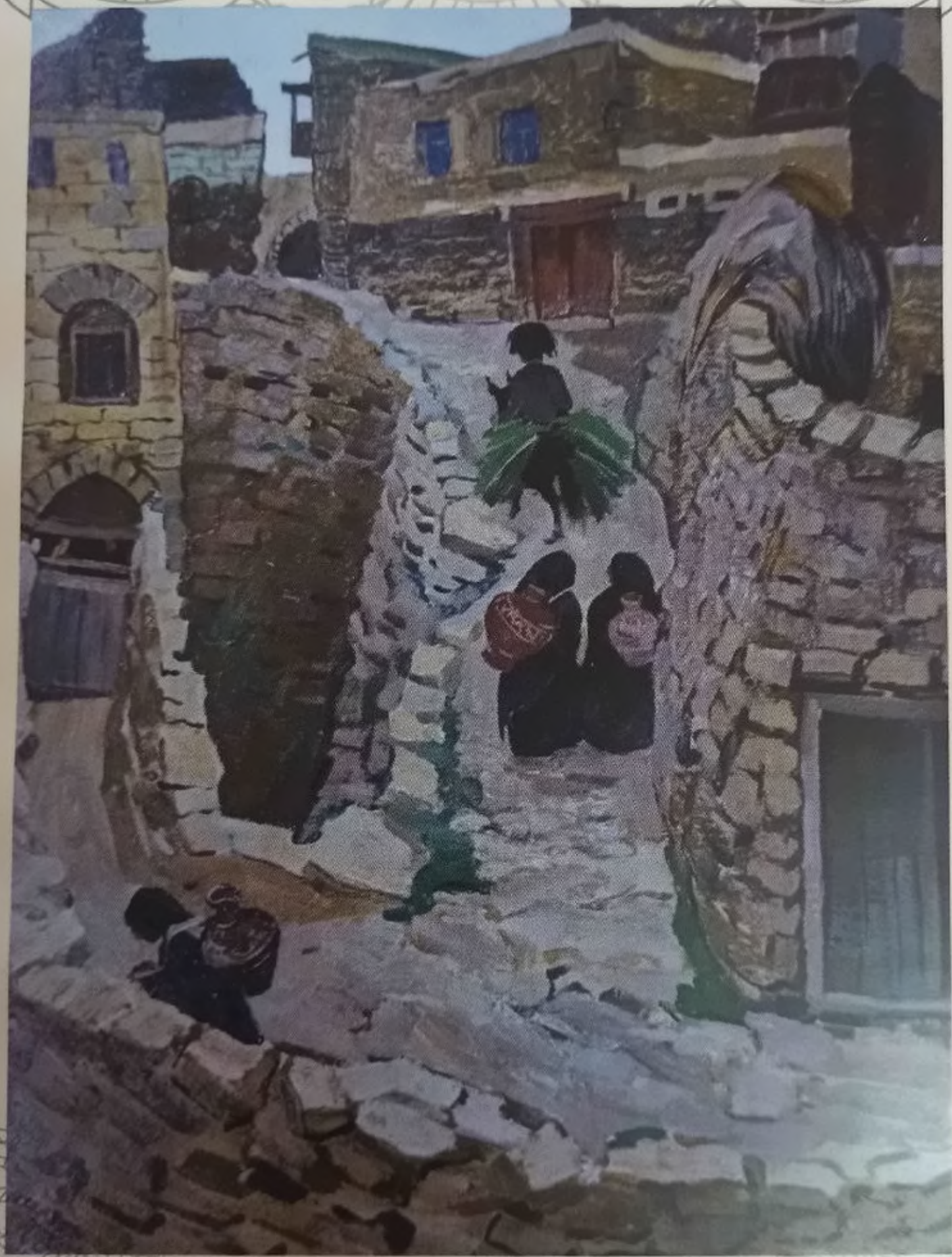

Зун э вас кумак

Я руш вун фас хIалак э,
Сувал алеф кулак э,
Вас са кар хьуна-хьучи,
Валлагь зун вас кумак э.

ЧIир макьа шав ваш сифат,
Адигуна зун мукьувди,
ИркIвурас зе майцIа хифат
Архь сара вун зе гъавурди.

Закес дахьуфра хьас даа вас,
Гьич сайкесра бе гIумурди,
Бе бугулив зун фай хьучи,
ИркIв хьаста бе гьич сефилди.

Кканди кканди вун зус ппара.
Валас кканеф хьуфта сара.
Шав чIир макьа хье кьIун ара.
Миннат хьурай зе вас ппара.

Агъул руш

Фидях1ан руца зун вахъас,
Агвас ккандий вун, агъул руш.
Ирк1вуран сир вавди иц1ас,
Алчархьучи вун, агъул руш.

Вун дагунде гьар са ягъ зус,
Муч1е б1ая, жан агъул руш,
Шав макьа ваш загьас намус
Зе ирк1в але, жан агъул руш.

Вун латтаркай м1ам1а залас.
Вун э зе мурад, агъул руш,
Хабар гъуши гьел ваш завас,
Фас сафил э зун, агъул руш.

Гьава суван марал э вун,
Зе ирк1вуран хиял э вун,
Кефсуз хьуна дар вахтуна.
Ми зе жандис дарман э вун.

Кканне Суна

Заву агъб1а рякъ ккандий,
Аллагьдихъай гъургъахилди,
Зус нахчирин хярар ккандий,
Ккане тил к1ил дивахилди.

Гьава заву ваз руцая,
Нур аличай аста - аста
Вахъди зе ирк1в аттархьая
Агвас ккандий, кканне Суна.

Чулле заву жагвар дифар,
Жагвар дифар къис-къусар э,
Ккане Суна ягъра гIушра,
Зус асф са бе дардар э.

Я зус гIушан ахун анда
Вун эмкIиас агва дахIан.
Ягъуйра зун секин даа,
Вакес фикир акьа дахIан.

Вакес фикир акьая заш,
Вун зе икIуран девлет э.
Зун дахьуна сараф хьучи
Сир майица вас миннат э.

Вакес фикир акьая заш,
Вун зе икIуран девлет э.
Зун дахьуна сараф хьучи
Сир майица вас миннат э.

Эмк1ь

Къирияр алдай ачух ий зав,
Кканеф укьуна ай зе къвалав,
Жанди архьунс зе ялав,
Ирк1в рях1ати хьин ий шад.

Багулив че фадай садра,
Гъургъай ай ирк1уран ч1алар.
Кканди адай мал девлет ра,
Кканеф хьугуна къвалав.

Рагъличина ий лап куче.
Гуьгьуьлла че хьунай ачух,
Г1уш ийчира даай муч1е,
Фи кканчира ий хьес буллух.

Чин ае мукь ий лап жаннат,
Сад-сайс агъай иже ч1алар.
Кканефра ий сагъ саламат
Фиттикесра кидай хабар.

Гиди пуни зус: « Вун кканди,
Варийласра гьами дуьйил»
Мез рукъкъуна фацуна ч1ал,
Кканетивас хьуни вархал.

Ахуникес зун кетIуни
Асфра зун ий зе хула,
Хъархьу умудра атIуни,
ГIакв хьуна ай рагъ личина.

Ми дуньел э зурба бахт.
Кканеф хьучи ли бе къвалав,
Фиттикесра кидай хифат,
Хизанна ий сагъ-саламат.

Учис уч хIа агваттис

Ваш акьунде гьар чIире кар
Ги дуз кар суман мIамIа.
Некьви ра вун даа пайгар
Вун гIикIу шам суман мIамIа.

Вас вун са зад суман бIай
Дуньягъ гапал лихьас ккан бIай
Ли вун ае са кумара
Зурба дарамат суман бIай.

Дуст хьуна а бе Иблис
Андахи бе хъуьсий намус
Гагь удигь бIай гагь вун хуппахъ
Вун дегин хьунихи къалтахъ.

Г1умур

Г1умур са фана багъ э.
Ягъ г1уш агъай б1ая ахир
Жегьилгуна иркIв ра э шад, жанна сагъ э.
Яш хьугуна ада бахил.

Жегьил гуна духIучи ваш
Ламус, хIая, акьай сабур
Алгъархьуна яш хьугуна
Илгваста вал гъич са абур.

Тук ахъунде багъ э г1умур,
Бахттлуди ахас хIархьучи.
Муче зулмат г1уш э г1умур,
Дуьхьуь хизан вахъ дахьучи.

Хьуна хизан велед-эвлед
Варийра вас акьай хIурмет
Хуттулара фай бе къвалав
Гьами дава бахтна, девлет.

ФидахIан яшар хьучира,
Г1умурдис къадри акье.
Амархьа гьич чIире ряхъхъуь
Кехуна ваш сабур акье.

Агвай-дагвай бIаси гIумур,
Гьич са ягъра дахьуф суман.
Ваш вун фаюх алдий абур,
Нур ичайде чирагъ суман.

Кканеттис

Булахин хьед лап ругъуф э,
Я руш, вавас ухас б1айва?
Зе иркIуран дард къатеф э.
Пучи вавас ухIас б1айва?

МучIе заву ваз руцая,
Нур аличай яваш-яваш.
Г1ана ае иркIв уцIая
Фикирдик кий, акьай саваш.

Гьава заву музе хIадар
Сади г1аеф лап г1акв ичаф
ХIури ае рушариг1 ра
Са вун г1ая зе ул ацIаф.

Гъазе багьдин лап икьянил
Жагвар баг1лин дар хьунайчи,
Сара мурад хъундай хи закъ,
Вун зе хулан рагъ хьунайчи.

Дарал але ире баг1ли!
Вун уцIуна хьед хьурай!
ХIури ае, я бат1ар руш!
Хье кьIунна иркIв сад хьурай!

Мурад

Хьидин лайку ягъ хьунайчи,
Гьава сувас улер ярх1ас.
Г1улин куче рагъ хьунайчи,
Ярсе кехун уц1ас акьас.

Фас икуна а чун, дифар,
Рагъун нурар муч1е акьай?
Алайкуна рагъ адирай
Пашман ирк1вар ачух акьай.

Захъ хьунайчи лиштин кьуват,
Агъикасий вун завари.
Ирк1ура ай так са мурад,
Адаркасий зун ч1ирари.

Лидах1ан муч1е мева вун.
Зус гьава суй агвас кканди.
Мезуралди гъургъ закъай вун.
Ирк1уран сир иц1ас кканди.

Дифар хъирияр багьана,
Зус зе кканеф агвас кканди.
Къургъу луфар б1ай укьайде,
Булахин хьед ухас кканди.

Бат1ар руш

Гъазе ч1ирарис лакар ярх1ай,
Музе тукарикъай гъургъай,
Иркlура кканевелдин ц1а ай,
Ширинди гъургъай бат1ар руш.

Г1умурдин ряхъхъуь сад дахьас,
Илдеш кканди вас, бат1ар руш,
Ширин, ширин ч1алар агъас,
Сувал кканди вун, бат1ар руш.

Аллагьди вас илгьам ирай,
Бе мурадар бегьем акьас,
Бе бугулив кканеф хьурай,
Хил-хили ай г1умур ахас.

Ме г1умур са дуьхьуь багъ э
Тук ахъуна емиш ац1а.
Вун г1ик1унде са чирагъ э,
Г1умурдин ряхъхъуь нур ац1а.

Г1улин ц1игин шавгьар э вун,
Кучех1ала сарин акьа.
Суван ругъу буллах э вун,
Къизмиш хьу жан ругъас акьа.

ГIакв але ягъ бIай зус гIуш,
Вун бугулив фадагуна.
Зе хIал бIая ппара нахуш,
Вавас вархал гъузугуна.

Багъди ае машмашин дар,
Зун бе кIукIу ай ккандий,
Я иркIурас кканне мурад,
Вун зе къвалав фай ккандий.

Гвава суван жилгъаяри
Ярсе кехунар аме гьан
БицIигуна зус кканхьу руш,
Вас иркIурал зун алме гьан.

Малдарари хьед ухайде,
Гьава суван ругъу буллах.
Таза ккелар аруцайде,
Я тук ахъу куче авлах.

Г1умурдикес

Фиштин замана адини хе к1илилди.
Инсанар гьич гъургъай анда ширинди.
Сад-сан х1ужати ая гъаммиша.
Ч1ирс гаф пуб хьуна а варин пиша.

Аллагьди хьес инаа варийс са г1умур.
Ада дуньел гидилас багьа зад сара.
Мезуран гафра гъургъай алдай абур.
Фикир дакьу гаф магъа ваш ппара.

Бугулив фае касдис акьучи х1урмат,
Аллагь рази б1а кар э вал ппара.
Хьу дахутин иц1ай хьучи ваш закат,
Ти дуньялла хьаси белки вас чара.

Касибин, ятумин фацучи ваш хил,
Гьич кьяе хьаста белки бе ахир,
Ширин гаф, ахтилат алдий сибил
Къуни-къумши, ин ша Аллагь, хьаста вал бахил.

Вари дуньелди б1ая хьин сад суман.
Лап баван этегикес керхьу суман.
Баг1зийрис г1умур б1ая дуьхьуь багь суман,
Баг1зийрис лап зиллат муч1е г1уш суман.

Ккане руш

Иркlуран сир ицlай пуна,
Гlумур саусал гьатас пуна,
Хизан куьлфет акьас пуна,
Умуд кий зе вак, батlар руш.

Иркlурас зе ккандий ппара
Вахъай гъургъас ара-ара.
Жандихъ хъундай гьел са чара,
Ликlея гьел заш, батlар руш.

Мактабиас хъуьбlагуна,
Цилив гъузафий вун агвас.
Иркl ачухди вахъай гъургъас
Ккандий ппара зус, ккане руш.

Бицlи хlурин исал куьчей
Вун алчархьас умуд кий зе.
Вархайс лурцай. мукьу давей,
Хьил чlир акьай ваш, ккане руш.

Ягъ гlуш агъай вея гlумур.
Агвас ккандий вун такабур.
Зус анда гьел кьарар, ада сабур
Зе иркlв вав фа гьел, ккане руш.

ФидахIан зун гъургъучира,
Зус вун кканди заш пучира,
Мукьарилас лурцучира,
Кканхьунда зун вас, кканне руш.

Сараттис ваш ичи бе сир,
Атуна зун дивай фикир.
Иже хьаста гьел бе ахир
Зе дугIа э вас, кканне руш.

Хьурай гьел вас велед, кюльфет,
Сайра дакьас ли вас туьгьмет.
Бул хьурай мал на девлет,
Хайир кидай вас, канне руш.

Хьурай вун

Хьид луркьуна, багъди ас
Къизилгюлдин тук хьурай вун.
Мучlе гlуши заву ас,
Нур ицlайде хlад хьурай вун!

Диф икуна угъа ягъа
Сувас ярхlу рагъ хьурай вун!
Тавур хула столил але
Гlакв ицlа чирагъ хьурай вун!

Зус гlумурдин ряхъ хlар акьу,
Зе улерин нур хьурай вун!
Четин ягъа рахlат акьас,
Зе къвалав кумак хьурай вун!

Зус ми дуьил савкьатар и
Жаннатис кьисмат хьурай вун!
Кlилин гlумур багулив хьу,
Аллагьдис ширин хьурай вун!

Ирай хьес

Дуьйин вартал варийласра
Мурад кар э жандин сагъб1ал
Яшар хьуна к1илла жагвар
Кий акьучи ли бе х1аб1ал.

Вахтар б1ая агвай -дагвай.
Сад сайхъ хъихьей ягъар г1ушар.
Ухай веледар, х1а акьай
Гадаяр хьурай, кканчи рушар!

Хьуна вас хизан, куьльфет
Гидилас х1а ада девлет!
Аллагьди ряхъ ирай хьес мед
Эвлемиш акьас хье велед.

Ппара хьучира хье яшар.
Ирк1вар илгвай хье жегьилди .
Фидах1ан хьучи хьин-хьес къаншар,
Г1умур веси лап бахилди.

Хье кь1ун саусал хьунде г1умур
Шатти, ширинди хьуни.
Сад сайс иц1ай г1акьул сабур,
Ппараттарис лагьиж хьуни.

Х1а акьуни хьеш веледар,
Алихьуна дузде ряхъхъуьл.
Ч1иреттар хьуне гьел вахттар.
Аллагьди хьес ирай г1акьул.

Кканевел

Гьава заву ваз руцая,
Суван к1иларис нур ичай.
Аман зе иркв1 аттархьая,
Вун вархайрилас руцай.

Х1адарира нур иц1айде
Муч1е г1уши ваз дахьучи,
Са ягъан на г1умур кканда
Вун зе бугулив дахьучи.

Заву аейде х1адарин
Вавас иц1ас б1айва гьел сан
Ваш сараттис улер ярх1ай
Кабаб хьуни зе щирин жан.

Г1амаша вун

Гьар са иса хьид хьугуна,
Якьу багв ачух хьугуна,
Багь-бустан туку хьугуна,
Иркlв исал бlай, гlамаша вун.

Гlулин ягъар луркьугуна,
Багъди ваш кар акьагуна,
Хьед ухас вун укьугуна,
Захъас ппара гlамаша вун.

Цулин ягъар луркьугуна,
Цlекlинара ппара хьугуна,
Далдам, чlигъан, сурна, чуьнгуьр
Унхьугуна гlамаша вун.

Багайми фагъучlугуна рагъ,
Агухlала заш кикlу багъ,
Зе лак киркьу ряхъ на къирагъ,
Агугуна гlамаша вун.

Зе дустар вас агугуна,
Гьагурихъай гъургъугуна,
Закес хабар гъушугуна,
Яркьве хьуна, гlамаша вун.

Луркьугуна жумгIа ягъар,
Гъушуна лап батIар тукар,
Агугуна вас некьвар,
Сефил хьуна гIамаша вун.

ГIумур ина вун илгучи,
Сад-пуна вас гIажал хьучи,
Руьхlар хе саусал дахьучи,
ХIайиф акьай, гIамаша вун.

Адигуна кьуьрдин ягъар,
Хьугуна лап ярхе гIушар,
МучIе заву гIакве хIадар
Агухlала, гIамаша вун.

Сатти ли вун илгугуна,
Багулив кас дахьугуна,
Хал ра кьяри агугуна,
Гучl ярхIуна, гIамаша вун.

ХIайиф ий хье жегьил вахттар.
Акьай ширин ахттилатар.
ЗагIиф хьугуна бе хIалар,
Дарих хьуна, гIамаша вун.

Билбил

Агъучуна са гьава дара
Бегьер ица х1ачин билбил
Гаф ада гьич бе маг1нийрис
Жил кет1уна куьчейк, билбил.

Ц1уппи фацуна ваш дар.
Бегьем эва аме шарт1ар.
Саймиш дакьай жамаг1атар
Турщи бе хъуьси, билбил.

Гьич гаф ада бе ч1аларис
Фурс акьая ваш эллерис
Агваф даай вун улерис,
Ваз ийчи ми кьурдин, билбил.

Ийхьучи вун лиштин хъучагъ,
Агух1ала м1ам1а хъачагъ.
Фиштти а бе дуланажагъ
Тух эва вун гашин, билбил.

Тиэн кьуьрд ра хьуни пайгар.
Дегиш хьунда ли бе рангар.
Луркьугуна хибин ягъар.
Ушуни ягъар, гашин билбил.

Айчуг гьел вас батIар са муг.
Алчадархьас вал чIирс мукь.
Кичархьучин исал хъваракк,
Заш фи хъакьай ли вас, билбил.

Гъумуза вун хьуна бахил
Пашман баI кар э ми эхир.
Кьуь-кьуьд хьуна мал на нехир
Хъайгъуй кия чиппин билбил.

Са кар адай макьа ваш къал.
Хьидра бIаси са-кьуь ягъал
Сулейманас ухь вун мукьал
БицIи вас хуттурфас, билбил.

Шуванна хьиран къал

Шуй: сифта х1ашукь хьунай вун зал
Зун агвай б1айий вун шад.
Гьел фас ч1ир хьуфи бе х1ал?
Зун даайва вакъ хъае сад?

Хьир: гьелбеттазун г1ашукь ий вал
Дух1ай хьуни бе хасият.
Х1архьугуна бе х1ал-авх1ал,
Идехилди лап х1акьикьат.

Шуй: хьунда пуна кьуь ягъ мукьал
Фи т1урфани? Вакъ ухь сабур!
Са х1афтаи тин зус мажал!
Данг макьа гьел зе кьуь ябур!

Хьир: зе ярх1унар макьа таза.
Нас акьа заш валас г1арза?
Вас агъаттил хьеб лихьуна,
Илгьам ирай вас гъуза.

Шуй: Вас ккакди а чакма, калуш.
Заш гьел факьа къавумин руш?
Дахьунайчи вун зус хъаршу
Зусра хьасий лап ппара хуш.

Хьир: Шуй хьир хьуна сад а сир
Зун эва ваш фацу есир?
Алихь арал дивас х1исаб
Кийхьучи гьел закра тахсир.

Шуй: Вун файна э хьиму ис?
Даим акьай закъай силис,
Хъял агъмаха гьел ваш наши
Илкъяс макьа хъуни-хъумши.

Хьир: Г1умур хьуна фулан кьадар
Дуньейкес вас ада хабар.
Ппара ада мишттин хумбар
Ккирк1ваф дава ли бе базар.

Шуй: Акьучира вас ух1аяр,
Ун б1аяда вас пу чалар.
Т1аваф дакьай укье хула
Гъузуна а вахъ веледар.

Хьир: Гъумуша ваш ли къадар жуш.
Ирк1в фацуна вун б1ай нахуш.
Вал хьурай гьел аманат
Хула а гадана руш.

Шуй: Вас дакканчин укьас закъай,
Зуе ра ппара кканда вахъай.

Кь1уь ч1ал э аеф арай
Хъуьб1айчи вас ягъур хьурай.

Хьир: Гъумургъа вун лап гьавайкес.
Б1ая пуна бе сибилас.
Аттихьайчи некях1иас,
Хъутин зе пул инде малла.

Шуй: Гъургъая вун зус ит аксиди
Даа агъай зун эесси.
Вахъай дахьуб зе къарази.
Латархь залас- ми э васи.

Хьир: Гаф пудах1ан кефий архьай.
Мез б1афива лишти гъургъай?
Эхтилатра акьа закъай
Акье гьел ваш вархал гъузай.

Шуй: Ат1уна а гьел зе аман.
Вакесра зус анда дарман.
Х1алак макьа гьел Сулейман!
Макьа гидис дуньяй муч1е.

Хьир: Шав умуч1а вун гужари.
Маллайс шав пуб гьел ухшари.
Амата зун ми зиллати.
Латархь залас вас миннати!

Ц1ае сус

Яраб мед фи агваси гьан улерис?
Агъай къарий гьарай акьай эллерис.
Ц1ае суса ул ядарх1ай хуларис,
Къумшинсва б1ай хъуьб1ай хьуни, вай гьарай!

Я хал кканда я х1уппара х1аяти.
Мишитин сусан таза гунира баяти.
Ч1ал пух1ала вазала кь1уь нубати,
Хъял акьай гьишай хъуьб1ай, вай гьарай!

Шиникв кканда эхир бизин некк ац1а.
Рух1 дивая лампай г1акв ац1а.
Шуван хилив ппулар г1уччас пек ац1а
Пази суман далуйхъ гъузай, вай гьарай.

Магъа сайра сусас акси къари э,
Девир дух1ай зе г1акькьулла к1илли э,
Яг1ан ягъа зе ч1арара г1акуь э,
Алчархьучи х1архьаси чвес, вай гьарай.

Севдуьгуьм

Вас хвашкелди сафагелди
Жан жаннатин тук севдуьгуьм
Зус к1ил дивас кканди валди
Хьуна вун удигъ, севдуьгуьм.

Гьава суван хаму жейран
Вас ухшари якьут мержан
Вал лихьай заш зе ширин жан
Ирк1в луч1уна вал, севдуьгуьм

Дуьхьея вас г1ат1лас дарай
Хьиттал б1ая дурх1ай, дурх1ай
Руцая вун ппара фурс фай,
Таза бегьер-чиг севдуьгуьм.

Гардани ай къизил гимиш
Хьуна а вун даим вардиш.
К1умп1арис рангар безетмиш
Кканеттис ул ярх1, севдуьгуьм.

Содержание

Зун уху ур..... 8
Читин ватан..... 11
Сарфун суй..... 13
Г1айша..... 16
Гьава сувар..... 18
Кьяе хьир..... 20
Зун э вас кумак..... 22
Агъул руш..... 24
Кканне Суна..... 25
Эмк1ь..... 28
Учис уч х1а агваттис..... 30
Г1умур..... 31
Кканеттис..... 33
Мурад..... 35
Бат1ар руш..... 37
Г1умурдикес..... 40
Ккане руш..... 42
Хьурай вун..... 45
Ирай хьес..... 47
Кканевел..... 49
Г1амаша вун..... 51
Перевод с лезгинского языка..... 53
Билбил..... 54
Шуванна хьиран къал..... 56
Ц1ае сус..... 59
Севдуъгуъм..... 60

Нурали Расулов

ГІумурдин хиялар

стихи

Подарочное издание

Формат 60x84 1/16. Печать офсетная. Бумага глянцевая.
Гарнитура «Таймс». Усл. п. л. 4. Заказ № 347.

Отпечатано «Фирма КИТ» ИП Дагерманов И.Д.
aishdag@mail.ru
8 988 777 18 01

Расулов Нурали Расулович

С 1998 года работает в Министерстве сельского хозяйства РД на должности начальника отдела животноводства. С 1996 года является ветераном труда, имеет правительственные награды как правительства РД, так и правительства РФ. С 2003 года является «Заслуженный работник сельского хозяйства РД». В 2006 году был награжден Почетной грамотой Министерства сельского хозяйства РФ.